

บทที่ 4

ข้อมูลทั่วไปของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงาน

ภาพรวมของหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงาน

หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานเป็นหลักทรัพย์ที่มีศักยภาพที่โดดเด่นมากกลุ่มหนึ่งที่นักลงทุนให้ความสนใจ เพราะพลังงานจัดเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการผลิตของภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม ของประเทศและการดำรงชีวิตของประชาชน โดยหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถแบ่งประเภทธุรกิจของหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานเป็น 5 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ธุรกิจประเภทน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติและปิโตรเลียม ถ่านหิน ไฟฟ้า และทรัพยากรน้ำ พลังงานที่ประเทศไทยผลิตได้ในปัจจุบัน ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน น้ำมันดิบ คอนเดนเสทและไฟฟ้าพลังงานน้ำ เป็นต้น

4.1 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) PTT PUBLIC COMPANY LIMITED ชื่อย่อ PTT

4.1.1 ประเภทกิจการและลักษณะการดำเนินงาน

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เริ่มแปรรูปเป็นบริษัทจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2544 มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 2 หมื่นล้านบาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 2 พันล้านหุ้น โดยมี กระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เริ่มซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2544

กิจกรรมหลักของบริษัทฯ เป็นการดำเนินธุรกิจด้านปิโตรเลียม บริษัทฯ ลงทุนในบริษัทย่อย กิจการที่ควบคุมร่วมกันและบริษัทร่วม (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ การกลั่นน้ำมัน การตลาดและการค้าปลีกน้ำมันธุรกิจปิโตรเคมี และธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่อง

4.1.2 ข้อมูลทางการเงิน

- สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 สินทรัพย์มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,103,590 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2551 จำนวน 218,397 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 24.7% โดยมีสาเหตุหลักมาจาก

- สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 51,200 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 21.0% ซึ่งสาเหตุหลักเกิดจากลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับที่เพิ่มขึ้น 30,725 ล้านบาท เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้นรวม 20,822 ล้านบาท

- เงินลงทุนในบริษัทร่วมและเงินลงทุนระยะยาวอื่นเพิ่มขึ้น 17,505 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 9.4% สาเหตุหลักจากการรับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทร่วมสำหรับผลประกอบการประจำปี 2552 จำนวน 18,767 ล้านบาท ค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุนระยะยาวจำนวน 2,375 ล้านบาท รวมทั้งจากการซื้อธุรกิจของ PTT INTER จำนวน 1,268 ล้านบาท ในขณะที่ปีนี้ มีเงินปันผลรับจากบริษัทร่วมจำนวน 5,834 ล้านบาท

- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มขึ้น 99,973 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้น 26.7% ส่วนใหญ่เป็นผลมาจาก

- (1) สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมเพิ่มขึ้น 39,379 ล้านบาท
- (2) จากโครงการต่างๆของ ปตท. ที่เพิ่มขึ้นรวม 35,960 ล้านบาท
- (3) โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือและสถานีรับ - จ่ายก๊าซธรรมชาติเหลวของ PTT LNG จำนวนประมาณ 6,614 ล้านบาท
- (4) การที่ PTT Mining Limited (PTTML) (เดิมชื่อ Lints Limited ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ PTT INTER) ได้เข้าซื้อหุ้นสามัญ 60% ใน บริษัท Straits Bulk and Industrial Pty Limited (SBI) ซึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท PTT Asia Pacific Mining Pty. Ltd. (PTTAPM) โดยมีมูลค่าสินทรัพย์ทั้งสิ้น 6,108 ล้านบาท
- (5) การก่อสร้างโรงงานผลิต Acrylonitrile (AN) และ Methyl Methacrylate (MMA) ของ PTTAC จำนวนประมาณ 5,633 ล้านบาท

- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ เพิ่มขึ้น 49,719 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้น 62.1% สาเหตุหลักจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์เหมืองจำนวน 34,007 ล้านบาท จากการเข้าซื้อ PTTAPM นอกจากนี้สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี เพิ่มขึ้น 8,513 ล้านบาทรวมทั้งค่าความนิยมเพิ่มขึ้น 5,857 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จากการซื้อกิจการ PTTAPM ของ PTTML จำนวน 4,508 ล้านบาทในขณะที่เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ ลดลง 7,321 ล้านบาท

- หนี้สิน

- หนี้สินรวมมีจำนวน 605,499 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2551 เป็นจำนวน 150,842 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 33.2% โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียน 19,477 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 11.5% สาเหตุหลักจากเจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 14,267 ล้านบาท

- เงินกู้ยืมระยะยาว (รวมเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี) มีจำนวน 354,888 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 115,763 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 48.4%

- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ เพิ่มขึ้น 15,602 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 33.7% สาเหตุหลักเกิดจากการเพิ่มขึ้นของภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจำนวน 9,347 ล้านบาท และประมาณการหนี้สินค่าเรือถอนอุปกรณ์การผลิตจำนวน 6,585 ล้านบาท

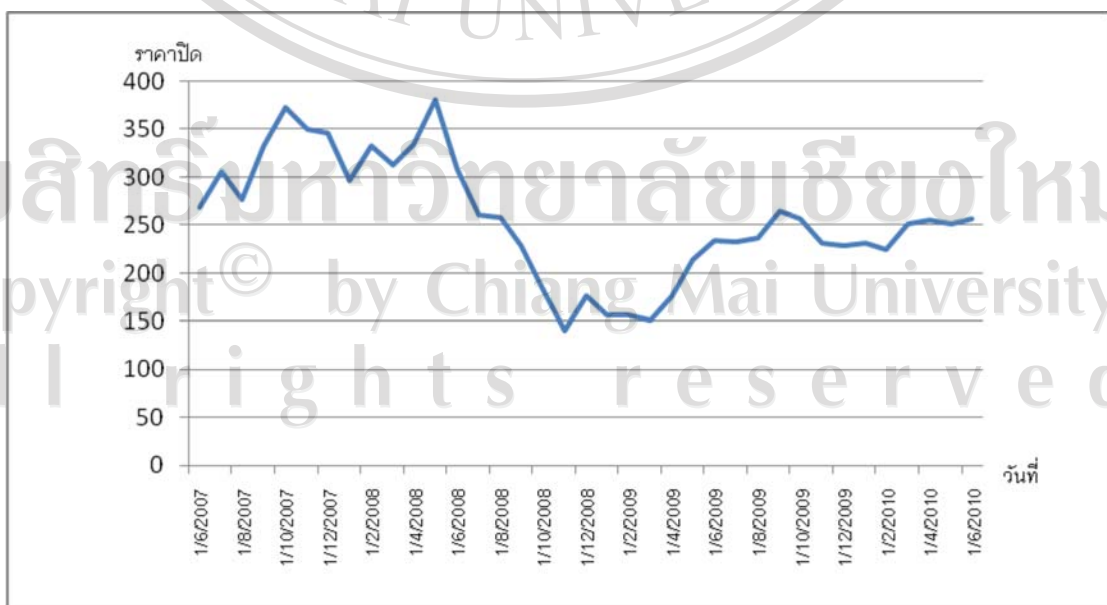
- ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 ส่วนของผู้ถือหุ้นมีจำนวนรวม 498,091 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2551 จำนวน 67,555 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 15.7% เนื่องจากกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเพิ่มขึ้น 42,552 ล้านบาท จากผลประกอบการในปี 2552 ของ ปตท. และบริษัทย่อยจำนวน 59,548 ล้านบาท ในขณะที่ปีนี้มีกรจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการครึ่งหลังของปี 2551 และครึ่งแรกของปี 2552 จำนวนรวมทั้งสิ้น 16,970 ล้านบาท นอกจากนี้มีกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นในหลักทรัพย์เพื่อขายเพิ่มขึ้น 1,687 ล้านบาทและผลขาดทุนจากผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินเพิ่มขึ้น 24 ล้านบาท

- สภาพคล่อง

สภาพคล่องของ ปตท. และบริษัทย่อยสำหรับงวดปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2552 มีกระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้นจำนวน 13,237 ล้านบาท โดย ปตท. และบริษัทย่อยมีเงินสดสุทธิต้นงวดที่ยกมาจากปีที่แล้วจำนวน 90,819 ล้านบาท เป็นผลให้เงินสดสุทธิปลายงวดเท่ากับ 104,056 ล้านบาท

ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวรายเดือนของหลักทรัพย์ PTT

(ที่มา: จากการคำนวณ)

4.2 บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) PTT EXPLORATION AND PRODUCTION PUBLIC COMPANY LIMITED ชื่อย่อ PTTEP

4.2.1 ประเภทกิจการและลักษณะการดำเนินงาน

ปตท. .สผ. ๐ ธุรกิจหลักด้านสำรวจและผลิตปิโตรเลียม โดย ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ปตท.สผ. บริษัทร่วมมีโครงการด้านการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งสิ้น 42 โครงการ และโครงการด้านการลงทุน 4 โครงการ โดยเป็นโครงการตามธุรกิจหลักที่มีการผลิตเชิงพาณิชย์แล้วรวม 19 โครงการ

ปตท. .สผ. จัดตั้งบริษัทย่อยและบริษัทร่วมขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมเป็นหลัก เนื่องจากบริษัทมีการขยายกิจการทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง บริษัทจึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้งบริษัทย่อยและบริษัทร่วมขึ้นตามภูมิภาคที่เข้าลงทุน เพื่อความสะดวก คล่องตัว มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับบริษัทน้ำมันนานาชาติ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ เช่น บทบังคับของกฎหมาย โครงสร้างทางการเงิน ภาษีอากร และการบริหารความเสี่ยง เป็นต้น

สำหรับนโยบายการบริหารบริษัทย่อยและบริษัทร่วมนั้น ปตท. .สผ. มีนโยบายการบริหารบริษัทย่อยในรูปบริษัทเดี่ยว โดยกำหนดให้บริษัทย่อยมีการดำเนินธุรกิจตามนโยบายและทิศทางการยุทธ์ของ ปตท.สผ. มีผู้บริหารและพนักงาน ปตท.สผ. เป็นผู้ดำเนินงานหลัก มีการบริหารจัดการจัดการและกำกับดูแลอย่างเป็นระบบในลักษณะเดียวกับ ปตท. .สผ. สำหรับการบริหารบริษัทร่วม ปตท.สผ. จะแต่งตั้งตัวแทนเข้าไปร่วมประชุมในฐานะผู้ถือหุ้นและ หรือ คณะกรรมการของบริษัท เพื่อร่วมวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและแผนการดำเนินงาน โดยการบริหารจัดการบริษัทย่อยและบริษัทร่วมของ ปตท. .สผ. ยึดถือตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม บรรลุการดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 ปตท.สผ. มีการลงทุนในบริษัททั้งสิ้น 51 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทย่อย 41 บริษัท และบริษัทร่วม 11 บริษัท และต่อมาเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2553 ปตท.สผ. ได้จัดตั้งบริษัทย่อยอีก 1 บริษัท คือ PTTEP Southwest Vietnam Pipeline Company Limited ดังนั้น ปตท.สผ. จึงมีการลงทุนในบริษัทร่วม รวมทั้งสิ้น 53 บริษัท

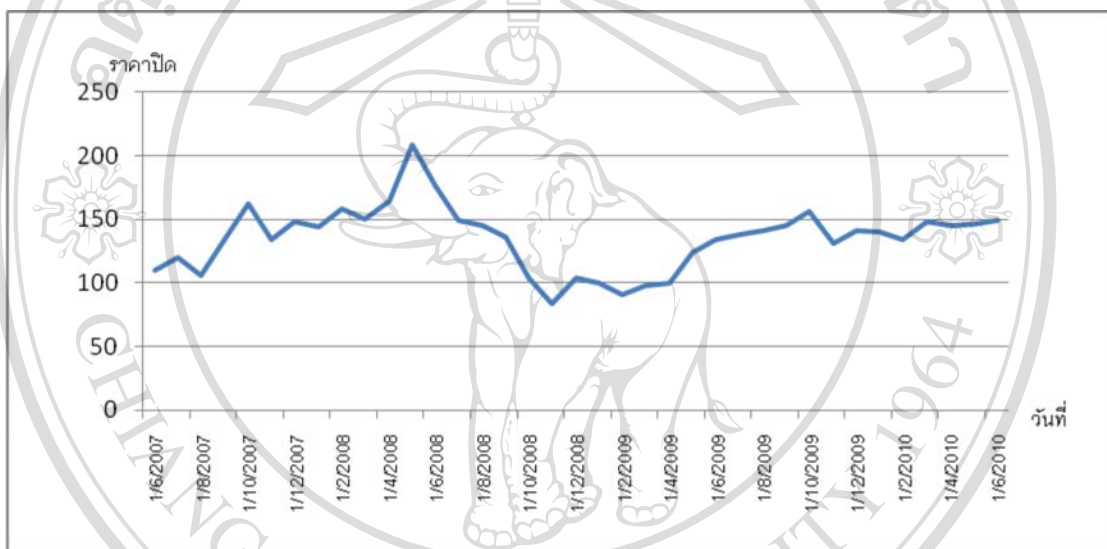
4.2.2 ข้อมูลทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 สินทรัพย์มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 300,710,609,755 บาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2551 จำนวน 62,455 ล้านบาท สินทรัพย์หมุนเวียน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 เพิ่มขึ้นจากปี

2551 เท่ากับ 11,831 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 30

หนี้สินหมุนเวียนจากปี 2552 เท่ากับ 56,195,592,428 บาท หนี้สินหมุนเวียนปี 2551 เท่ากับ 49,449,893,892 บาท เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 14 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนปี 2551 เท่ากับ 54,701,696,925 บาท สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนปี 2552 เท่ากับ 101,514,251,450 บาท รวมหนี้สินเพิ่มขึ้นจากปี 2551 เท่ากับ ร้อยละ 51 และรายได้ปี 2552 ลดลงจาก ปี 2551 คิดแล้วลดลงร้อยละ 16

ภาพที่ 4.2 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวรายเดือนของหลักทรัพย์ PTTEP

(ที่มา: จากการคำนวณ)

4.3 บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) BANPU PUBLIC COMPANY LIMITED ชื่อย่อ BANPU

4.3.1 ประเภทกิจการและลักษณะการดำเนินงาน

บริษัทบ้านปู จำกัด จดทะเบียน เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2526 ในนามบริษัทเหมืองบ้านปู จำกัด ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 25 ล้านบาท มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าทำสัญญาเช่าช่วงการทำเหมืองถ่านหินที่แหล่งบ้านปู อำเภอถ้ำปูน จากกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานหรือสำนักงานพลังงานแห่งชาติ (ขณะนั้น) ถ่านหินที่ผลิตได้ในขณะนั้นได้นำไปใช้ในอุตสาหกรรมทั่วไป ต่อมาบริษัทฯ ได้ขยายการทำเหมืองถ่านหินเพิ่มเติมทั้งในประเทศ คือจังหวัดลำปาง และ ในต่างประเทศ คือ เกาะกาลิมันตันประเทศอินโดนีเซีย ต่อมา วันที่ 29 กรกฎาคม 2536 บริษัทได้แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดและเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท บ้านปู จำกัด(มหาชน) ประกอบกิจการหลักคือการทำเหมืองถ่านหินเพื่อจำหน่ายเป็นเชื้อเพลิง ลักษณะการดำเนินงานเป็นการสำรวจหา

และพัฒนาเอาถ่านหินมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมซีเมนต์ และอุตสาหกรรมที่ใช้หม้อต้มไอน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ธุรกิจผลิตและจำหน่ายถ่านหิน บริษัทยังได้ทำการขยายธุรกิจเข้าไปในการผลิตและจำหน่ายแร่อุตสาหกรรม การรับเหมาก่อสร้างดินและถ่านหินให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าและไอน้ำและการให้บริการท่าเรือ เป็นต้น

4.3.2 ข้อมูลทางการเงิน

- สินทรัพย์

สินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 จำนวน 101,417 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 11,830 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ส่วนใหญ่เป็นเงินสดที่ได้จากการดำเนินงาน การรับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจไฟฟ้าในประเทศไทยและธุรกิจถ่านหินในสาธารณรัฐประชาชนจีนและเงินปันผลค้างรับจากบริษัทร่วม

- ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมจำนวน 55,952 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 10,418 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 23 เมื่อเทียบกับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 มาจากกำไรสุทธิสำหรับปี พ.ศ. 2552 จำนวน 14,229 ล้านบาท ในขณะที่จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นจำนวน 4,812 ล้านบาท

- อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อทุน

หนี้สินสุทธิต่อทุนรวมจำนวน 8,951 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 7,273 ล้านบาทจากการชำระคืนเงินกู้บางส่วน และจากเงินสดที่เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อทุนลดลงจาก 0.36 เท่าในปี พ.ศ. 2551 เป็น 0.16 เท่าในปี พ.ศ. 2552

- รายได้จากการขายรวม

รายได้จากการขายรวม จำนวน 57,865 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันของปีก่อนจำนวน 7,336 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15 จากปริมาณขายถ่านหินที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 14 เป็นจำนวน 21.09 ล้านตัน ในขณะที่ราคาขายถ่านหินเฉลี่ยสำหรับปี พ.ศ. 2552 เท่ากับ 71.7 เหรียญสหรัฐต่อตัน ใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2551 ที่ราคาขายถ่านหินเฉลี่ย 72 เหรียญสหรัฐต่อตัน

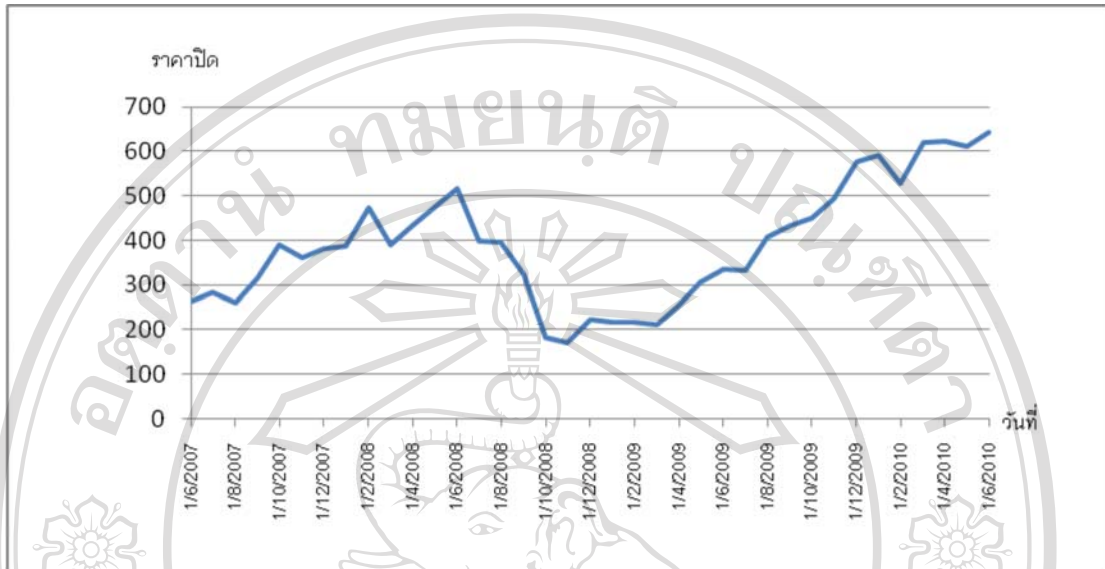
- กำไรสุทธิรวม

กำไรสุทธิ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 จำนวน 14,229 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันของปีก่อนจำนวน 5,001 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54

- กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 เท่ากับ 52.36 บาทต่อหุ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 54 เมื่อเทียบกับงวดเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีกำไรต่อหุ้น 33.96 บาทต่อหุ้น

ภาพที่ 4.3 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวรายเดือนของหลักทรัพย์ BANPU

(ที่มา: จากการคำนวณ)

4.4 บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) IRPC PUBLIC COMPANY LIMITED ชื่อย่อ IRPC

4.4.1 ประเภทกิจการและลักษณะการดำเนินงาน

บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) หรือ “ไออาร์พีซี” (“บริษัทฯ”) เดิมชื่อ บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) หรือ “ทีพีไอ” จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อปี พ.ศ. 2521 โดยกลุ่มเลี้ยวไฟรตน์ จัดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2537 และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2538 บริษัทฯ เริ่มผลิตเม็ดพลาสติกเพื่อจำหน่ายในปี 2525 และได้ขยายสายการผลิตผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติกชนิดต่างๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้งขยายโรงงาน และสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานสำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีครบวงจร ต่อมาบริษัทฯ ประสบภาวะวิกฤตทางการเงิน หลังจากการลอยตัวค่าเงินบาท เมื่อปี 2540 บริษัทฯ เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเมื่อปี 2543 และประสบความสำเร็จในการ ฟื้นฟูกิจการเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2549 ปัจจุบัน บริษัทฯ และบริษัทในเครือ ไออาร์พีซี เป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปิโตรเคมีครบวงจรแห่งแรกของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีโรงงานอยู่ที่ จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมภายใต้การบริหารจัดการของบริษัทฯ พร้อมสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการดำเนินอุตสาหกรรมปิโตรเคมีครบวงจร เช่น ทำเรื่อน้ำลึก คลังน้ำมัน โรงไฟฟ้า

4.4.2 ข้อมูลทางการเงิน

- สินทรัพย์

สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2552 มีจำนวน 114,194 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10 โดยมีสาเหตุหลักจาก

- สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 10,904 ล้านบาท หรือร้อยละ 55 สาเหตุหลักเกิดจากราคาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ปรับตัวสูงขึ้นตามราคาตลาดโลก และปริมาณน้ำมันดิบที่เพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับสิ้นปี 2551 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2551 บริษัทฯ ลดปริมาณการสั่งซื้อน้ำมันดิบเพื่อเตรียมปิดซ่อมบำรุงโรงงานตามแผนในเดือนกุมภาพันธ์ 2552
- ลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 1,990 ล้านบาท หรือร้อยละ 33 เนื่องจากมูลค่าสินค้าปรับตัวสูงขึ้น
- เงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้น 332 ล้านบาท หรือร้อยละ 76 เนื่องจากมูลค่าหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ ปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะตลาดหุ้น
- ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เพิ่มขึ้น 4 ล้านบาท โดยสินทรัพย์เพิ่มขึ้น 3,485 ล้านบาท ส่วนใหญ่เกิดจากงานระหว่างก่อสร้างของโครงการลงทุนต่างๆ ในขณะที่มีค่าเสื่อมราคา 3,160 ล้านบาท ค่าเผื่อการด้อยค่าที่ดิน 255 ล้านบาท และมีรายการจำหน่ายสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 66 ล้านบาท

- หนี้สิน

หนี้สินรวม ณ สิ้นปี 2552 มีจำนวน 42,294 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนร้อยละ 21 โดยมีสาเหตุหลักจาก

- เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 4,562 ล้านบาท หรือร้อยละ 103 เป็นผลจากราคาน้ำมันดิบปรับตัวสูงขึ้นตามราคาตลาดโลก
- เงินกู้ยืมระยะยาวเพิ่มขึ้น 4,007 ล้านบาท หรือร้อยละ 22 เป็นผลจากการเบิกเงินกู้ระยะยาวเพื่อใช้สำหรับโครงการลงทุนของบริษัทฯ
- เจ้าหนี้อื่นค่าภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้น 703 ล้านบาท เนื่องจากระหว่างปี 2552 รัฐบาลมีการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นประมาณ 3.6 - 6.8 บาทต่อลิตร

- ส่วนของผู้ถือหุ้น

- ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2552 มีจำนวน 71,853 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เนื่องจาก
- บริษัทฯ มีกำไรสุทธิสำหรับปี 2552 จำนวน 5,415 ล้านบาท
- ทุนที่ออกและชำระแล้วเพิ่มขึ้น 124 ล้านบาท โดยมีส่วนเกินมูลค่าหุ้น 232 ล้านบาท เนื่องจากการแปลงสภาพใบสำคัญแสดงสิทธิของพนักงานโครงการ ESOP ในปี 2552
- กำไรจากการบันทึกมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายตามราคาตลาด (mark to market) 82 ล้านบาท

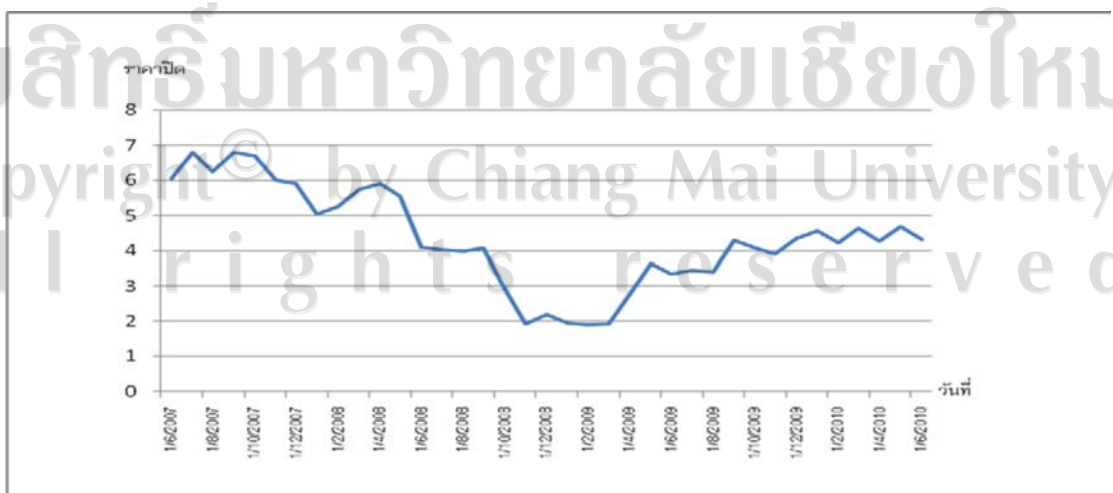
- บริษัทฯ จ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานครึ่งปีหลังของปี 2551 ในอัตราหุ้นละ 0.08 บาท และจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับผลการดำเนินงานครึ่งปีแรกของปี 2552 ในอัตราหุ้นละ 0.08 บาท รวมเป็นเงินจำนวน 3,147 ล้านบาท

- สภาพคล่อง

บริษัทฯ มีเงินสดต้นงวด ณ สิ้นปี 2551 จำนวน 8,550 ล้านบาท ระหว่างปี 2552 เงินสดลดลง 3,387 ล้านบาท ประกอบด้วย กระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน 2,025 ล้านบาท ในขณะที่เงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุนมีจำนวน 3,055 ล้านบาท โดยมีเงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 3,084 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินสดจ่ายสำหรับโครงการลงทุนต่างๆ โดยโครงการลงทุนที่สำคัญประกอบด้วย โครงการผลิตพลังไอน้ำและไฟฟ้าร่วม, โครงการขยายกำลังการผลิตเม็ดพลาสติก ABS เกรดพิเศษ, โครงการปรับปรุงธุรกิจสายปฏิบัติการ (RaBIP), โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และความปลอดภัยทั้งนี้บริษัทฯ มีเงินสดสุทธิได้มาในกิจกรรมลงทุนอื่นๆ จำนวน 29 ล้านบาท

เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินมีจำนวน 2,357 ล้านบาท ประกอบด้วยรายการที่สำคัญคือ จ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น 3,147 ล้านบาท จ่ายคืนเงินกู้ระยะสั้น 2,750 ล้านบาท จ่ายดอกเบี้ย 1,378 ล้านบาท ในขณะที่บริษัทฯ มีเงินสดได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงินที่สำคัญคือการเบิกเงินกู้ระยะยาวเพื่อใช้สำหรับโครงการลงทุน 4,792 ล้านบาท และเงินสรับจากการออกหุ้นสามัญจากการแปลงสภาพใบสำคัญแสดงสิทธิของพนักงานตามโครงการ ESOP จำนวน 356 ล้านบาท ดังนั้น บริษัทฯ มีเงินสดคงเหลือ ณ สิ้นปี 2552 จำนวน 5,163 ล้านบาท

ภาพที่ 4.4 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวรายเดือนของหลักทรัพย์ IRPC

(ที่มา: จากการคำนวณ)

4.5 บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) THAI OIL PUBLIC COMPANY LIMITED ชื่อย่อ TOP

4.5.1 ประเภทกิจการและลักษณะการดำเนินงาน

บริษัทฯ เป็นผู้ประกอบธุรกิจการกลั่นและจำหน่ายน้ำมันปิโตรเลียมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2504 เป็นโรงกลั่นที่มีประสิทธิภาพสูงสุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในปัจจุบันมีกำลังการผลิตน้ำมันปิโตรเลียม 275,000 บาร์เรลต่อวัน ซึ่งเป็นธุรกิจหลักของบริษัทฯ นอกจากนี้บริษัทฯยังประกอบธุรกิจอื่นๆ ในบริษัทย่อย ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจการผลิตสารพาราไซลีน ธุรกิจการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน ธุรกิจผลิตไฟฟ้า ธุรกิจขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีทางเรือและทางท่อธุรกิจพลังงานทดแทน และธุรกิจสารทำละลาย

4.5.2 ข้อมูลทางการเงิน

- สินทรัพย์รวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 137,745 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากวันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำนวน 4,904 ล้านบาท สาเหตุหลักจากสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น ในขณะที่ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง อันเป็นผลมาจากค่าเสื่อมราคา

- หนี้สินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 66,058 ล้านบาท ลดลงจากวันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำนวน 3,203 ล้านบาท เนื่องจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินลดลง 6,652 ล้านบาท ในขณะที่เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 2,490 ล้านบาท

- ส่วนของผู้ถือหุ้น - สุทธิ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีส่วนของผู้ถือหุ้น - สุทธิรวมทั้งสิ้น 71,687 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 8,107 ล้านบาท จากวันที่ 31 ธันวาคม 2551 สาเหตุหลักจากผลการดำเนินงานที่มีกำไรสุทธิ 12,062 ล้านบาท โดยมีการจ่ายเงินปันผลในปี 2552 จำนวนรวม 4,334 ล้านบาทวิเคราะห์กระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินในปี 2552 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีเงินสดต้นงวดจำนวน 8,016 ล้านบาท มีเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 15,336 ล้านบาท ใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 2,466 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นเงินจ่ายลงทุนในธุรกิจจำหน่ายสารทำละลายในประเทศเวียดนาม สถานีจ่ายน้ำมัน (Lorry Loading) เรือไทยออยล์ 11 และเงินลงทุนชั่วคราว และใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 12,268 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน 6,730 ล้านบาท จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว 12,135 ล้านบาท ต้นทุนทางการเงิน 2,070 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผลรวม 4,334 ล้านบาททั้งนี้ ในเดือนกุมภาพันธ์

2552 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้สกุลเงินบาท ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน เสนอขายแก่ผู้ลงทุนสถาบันและนักลงทุนทั่วไปเป็นครั้งแรก จำนวน 12,000 ล้านบาท ระยะเวลา 5 ปี โดยนำเงินที่ได้จากการเสนอขายหุ้นกู้ครั้งนี้เพื่อใช้ในการลงทุนและ/หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน และ/หรือจ่ายชำระคืนเงินกู้ ซึ่งการเสนอขายหุ้นกู้ในครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่งและยังช่วยให้บริษัทฯ สามารถบริหารต้นทุนทางการเงินโดยรวมให้อยู่ในระดับต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นบริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงมีเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น 602 ล้านบาทและมีเงินสดปลายงวดจำนวน 8,618 ล้านบาท

- หลักทรัพย์ของบริษัทฯ

- หุ้นสามัญ

ณ วันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นเพื่อจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล วันที่ 4 กันยายน 2552 บริษัทฯ มีทุนจดทะเบียนจำนวน 20,400,278,730 บาท และทุนชำระแล้วจำนวน 20,400,278,730 บาท เป็นหุ้นสามัญทั้งสิ้น 2,040,027,873 หุ้นมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท

- หุ้นกู้

บริษัทฯ ได้มีการออกหุ้นกู้สกุลเงินเหรียญสหรัฐฯ ชนิดไม่มีหลักประกัน (USD Bond) จำนวน 350 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อายุของหุ้นกู้ 10 ปี ประเภทชำระคืนเงินต้นครั้งเดียว ซึ่งจะครบกำหนดชำระคืนเงินต้นในวันที่ 9 มิถุนายน 2558 และหุ้นกู้สกุลเงินบาทชนิดไม่มีหลักประกันและไม่ด้อยสิทธิ 3 ชุด (Baht Bond) จำนวนรวม 17,750 ล้านบาท ซึ่งจะครบกำหนดไถ่ถอนปี 2556 จำนวน 2,750 ล้านบาท ปี 2555 จำนวน 3,000 ล้านบาทและปี 2557 จำนวน 12,000 ล้านบาท

ภาพที่ 4.5 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวรายเดือนของหลักทรัพย์ TOP

(ที่มา: จากการคำนวณ)